

FRAMHALDSSKÓLINN Í VESTMANNAEYJUM

JAR 1036
Próftími 90 mínútur

Lokaþróf

Nafn : _____
Kennit: _____

Kennari: _____
Hjálpargögn: Engin

Til athugunar: Prófið er á 14 tölusettum síðum. Athugið að ekkert vanti í ykkar eintak.

Gangi ykkur vel og gleðilegt sumar

1. hluti: Krossaspurningar (hver kross gildir 1%) 38%
1. Hversu oft verða að meðaltali eldgos á Íslandi?
 Árlega
 Á 4 ára fresti
 Á 8 ára fresti
 Á 15 ára fresti
  2. Hver er virkasta megineldstöð Íslands?
 Hekla
 Grímsvötn
 Katla
 Eyjafjallajökull
  3. Yfirborðsbylgjur í jarðskjálfta skiptast í:
 P og S bylgjur
 P og R bylgjur
 S og R bylgjur
 R og L bylgjur
  4. Basískt djúpberg heitir
 Andesít
 Gabbró
 Granít
 Basalt
  5. Hver er frumorsök innrænu aflanna
 Aðdráttarkraftar tungls og sólar
 Varmageislun frá sólinni
 Varmamyndun djúpt í iðrum jarðar
 Flekahreyfingar
  6. Einkenni hvaða flekamarka eru fellingafjöll án teljandi eldvirkni
 Flekaskilum hafsbots - hafsbots
 Flekamótum meginlands - meginlands
 Flekamótum hafsbots - meginlands
 Flekamótum hafsbots - hafsbots
  7. Stærsti jarðskjálfti sem vitað er um hér á landi og talinn var vera um 7,1 á Richter, varð
 Á Tjörnesbrotabeltinu í Skagafirði, 1963
 Flóa, 1784
 Kópaskeri, 1978
 Við Grundarfjörð á Snæfellsnesi, 1682

8. Hvar varð mannskæðasti jarðskjálfti sögunnar, þar sem 830.000 manns fórust?
( ) Napolí, Ítalíu, 1693
( ) Flóa, Íslandi, 1784
( ) Kalkúttu, Indlandi, 1737
( ) Shen-shu, Kína, 1556
9. Hvers konar byggingasvæði ber að forðast á jarðskjálftasvæðum
( ) Brotalínur
( ) Mjúkan og lausan jarðveg
( ) Undir bröttum hlíðum
( ) Öll ofangreind
10. Algengasta frumefni jarðskorpunnar er
( ) Vetni (H)
( ) Súrefni (O)
( ) Kísill (Si)
( ) Kolefni (C)
11. Anjónin SiO_4^{4-} er grunneiningin í algengasta flokki steinda, en þær kallast
( ) Magnetít
( ) Súlfíð
( ) Silíköt
( ) Ólivín
12. Demantur hefur hörkuna
( ) 1
( ) 10
( ) 14
( ) 100
13. Af hvaða efni er mest í gosgufum?
( ) Vatnsgufu
( ) Koltvíoxíði
( ) Brennisteinstvíoxíði
( ) Kolmónoxíði
14. Af hvaða gerð var hraunið sem rann úr Eldfelli?
( ) Helluhraun
( ) Apalhraun
( ) Móberg
( ) Bólstraberg
15. Basalt er
( ) Súrt gosberg
( ) Ísúrt gangberg
( ) Basískt djúpberg
( ) Basískt gosberg

16. Hvar er mesta háhitasvæði landsins?
( ) Bárðarbungu
( ) Geysi
( ) Grímsvötnum
( ) Landmannalaugum
17. Hvernig myndaðist Kerið í Grímsnesi?
( ) Hraun rann yfir lítið vatn
( ) Gjallgígur féll saman
( ) Kerið er sprengigígur
( ) Við efnaveðrun
18. Jarðvegur sem hleðst upp við jökulsporð úr efni sem jökullinn hefur borið með sér nefnist:
( ) Jaðarurð
( ) Urðarönd
( ) Jökulgarður
( ) Botnurð
19. Hvert af eftirfarandi telst til útrænna afla?
( ) Veðrun
( ) Rof
( ) Setmyndun
( ) Allt ofangreint
20. Yfirborð grunnvatns nefnist:
( ) Grunnvatnsflötur
( ) Vatnaskil
( ) Vatnasvið
( ) Grunnvatnsmörk
21. Grunnvatn finnst helst:
( ) Í elsta berginu
( ) Í gosbeltinu
( ) Á yfirborðinu
( ) Undir 3 km dýpi
22. Hvaða lýsing á við háhitasvæði?
( ) Innan gosbelta og hiti yfir 200°C ofan 1000 m dýpis
( ) Utan gosbelta og hiti undir 150°C ofan 1000 m dýpis
( ) Laugar finnast við háhitasvæði
( ) Magn uppleystra steinefna er lítið

23. Hvað er hitastigull?
( ) Lýsir hitastigi í heitum reit
( ) Lýsir því hvernig hitastigið í bergi vex með auknu dýpi
( ) Lýsir því hvernig hitastigið í vatni vex með auknu dýpi
( ) Húshitun
24. Í kjölfar mikils sprengigoss þar sem þakið yfir kvikuhólfinu brástur og hringlaga landsig verður, myndast:
( ) Eldkeilur
( ) Megineldstöðvar
( ) Öskjur
( ) Dyngjur
25. Flatar eldstöðvar með hringlaga opi kallast:
( ) Eldkeilur
( ) Megineldstöðvar
( ) Öskjur
( ) Dyngjur
26. Stórar jökulbreiður sem myndast á hálendi eða heimskautaslóðum kallast:
( ) Skriðjöklar
( ) Hveljöklar
( ) Meginjöklar
( ) Skjaldjöklar
27. Þegar snæfína hækkar þannig að leysingasvæði stækka er jöklabúskapur:
( ) Frjósamur
( ) Jákvæður
( ) Neikvæður
( ) Stöðugur
28. Hitastig í íslenskum jöklum er við frostmark og þeir kallast því:
( ) Gaddjöklar
( ) Hveljöklar
( ) Skjaldjöklar
( ) Þíðjöklar
29. Sandurinn í eyðimörkum myndast við:
( ) Frostveðrun
( ) Efnaveðrun
( ) Hitabrigðaveðrun
( ) Þurrveðrun

30. Hvar á landinu eru dragár algengastar?
( ) Á gosbeltunum
( ) Á NV-landi og Austfjörðum
( ) Á miðhálandinu
( ) Við jökulsporða
31. Skjaldbreiður er dæmigerð/-ur
( ) Askja
( ) Dyngja
( ) Stapi
( ) Eldkeila
32. Snæfellsjökull er dæmigerð/-ur
( ) Askja
( ) Dyngja
( ) Stapi
( ) Eldkeila
33. Herðubreið er dæmigerð/-ur
( ) Askja
( ) Dyngja
( ) Stapi
( ) Eldkeila
34. Þegar kvika storknar
( ) hægt myndast dulkornótt berg
( ) mjög hratt myndast stórkornótt berg
( ) hægt myndast blöðrur (holur)
( ) mjög hratt myndast glerkennt berg
35. Áflæði er þegar
( ) sjávarborð fellur þannig að land rís úr sæ
( ) sjávarborð hækkar þannig að sjórinn flæðir á land
( ) jökull bráðnar þannig að jökulár flæða yfir bakka sína
( ) úrkoma eykst svo grunnvatnsstaða hækkar
36. Hver eftirtalinna jarðmyndana í Vestmannaeyjum er elst
( ) Heimaklettur
( ) Sæfell
( ) Helgafell
( ) Eldfell
37. Þegar kvika storknar
( ) hægt myndast dulkornótt berg
( ) mjög hratt myndast stórkornótt berg
( ) hægt myndast blöðrur (holur)
( ) mjög hratt myndast glerkennt berg

38. Berg þenst út og dregst saman uns það brotnar upp. Þetta kallast:

- ( ) Hitabrigðaveðrun
- ( ) Frostveðrun
- ( ) Efnaveðrun
- ( ) Útfellingaveðrun

2. hluti

1. Lýstu í máli og myndum þremur mismunandi gerðum flekamóta: (6%)

---

2. Hvers vegna eru sum vötn og firðir dýpri innarlega í vatninu/firðinum en fremst?
(2%)

---

3. Hvernig myndast a) hvassbrýnd fjöll og b) hangandi dalir? (4%)

---

4. Hvernig hafa algengustu stöðuvötn Íslands myndast? (4%)

---

5. (16%) Hvað er:

a) Steind:

---

b) Hitabrigðaveðrun:

---

c) Snælína:

---

d) Frumsteind:

---

e) Gervígur:

---

f) Urðarrönd:

---

g) Einkennissteingervingur:

---

h) Skjálftamiðja:

---

6. Hver eru helstu einkenni heitra reita (nefndu 3 atriði). (6%)

---

7. Lýstu hringrás bergs í máli og myndum. (4%)

---

6) (5%) Lýstu myndun stórkornóttis djúpbergs annars vegar og dulkornóttis gosbergs hinsvegar. Leggðu áherslu á kristallamyndun og muninn á þessum tveimur bergtegundum.

- 10) (5%) Myndin hér fyrir neðan sýnir línurit frá jarðskjálftamæli. Merktu inn á myndina fyrstu yfirborðsbylgjur, fyrstu yfirborðsbylgjur, fyrstu S-bylgjur og fyrstu P bylgjur. Finndu svo mismun í komutíma á P og S bylgjum.

